

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Fejes Ferenc ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Andrási László ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál 19.P.86.375/2006. szám alatt folyamatban volt és másodfokon a Fővárosi Bíróság 56.Pf.638.234/2008/6. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről 53. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2010. évi március hó 10. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 35.000 (Harmincötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg a felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes 2003. január 3-án, 24 éves korában a sorkatonai szolgálatának teljesítése során balesetet szenvedett, amikor a laktanyában közlekedve elcsúszott és elesett. A baleset következtében eltörött a jobb bokája és a sípcsontjának hátsó pereme. A munkaképességének 26%-át véglegesen elveszítette. Az alperes a kártérítési felelősségét elismerte és határozatával megállapította, hogy a felperesnek különféle címeken milyen összegű kára merült fel, de mert az általa kötött felelősségbiztosítási szerződés alapján a Biztosító Rt. 600.000 forintot kifizetett a felperes részére, és az általa megállapított kárösszeg ezt nem haladta meg, kártérítést nem fizetett a felperesnek.

A felperes a keresetében a meg nem térült kárait követelte az alperestől. Fűtési többletköltségként 30.000 forintot, mezőgazdasági kisegítő költségeire 2003. július 3-tól havi 3.000 forintot, jövedelemvesztés címén 154.868 forintot, uszodaköltség címén 248.300 forintot és 2008. január 1-jétől havi 5.850 forint járadékot, valamint nem vagyoni kártérítésként 2.000.000 forintot követelt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, mert az volt az álláspontja, hogy a felperes tényleges és teljes kárát a biztosító kifizette, így neki fizetési kötelezettsége nem keletkezett.

A bíróság jogerős ítéletével 1.814.500 forint és ebből eltérő összegek után, eltérő időpontoktól járó késedelmi kamat, valamint 2008. április 1-jétől havi 8.850 forint járadék megfizetésére kötelezte az alperest. Az ezt meghaladó keresetet elutasította, és rendelkezett a perköltségek megfizetéséről, valamint az illetékek térítéséről.

Az alperes kártérítő felelősségét a káresemény idején hatályos, a hadköteles katonák szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIV. törvény (Hkt.) 122. §-ának (1) bekezdése alapján megállapította és a 129. §-ának (2) bekezdése szerint alkalmazott Ptk. 339. §-ának (1) és 355. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett a felperes kárának megtérítéséről. Megállapította, hogy a felperesnek keresetvesztesség címén 154.868 forint, mezőgazdasági kisegítő igénybevétele címén 171.000 forint, uszodaköltségként 253.850 forint, míg nem vagyoni kártérítésként 1.350.000 forint, összesen 1.929.718 forint meg nem térült kára merült fel. Megállapította a bíróság, hogy az alperes a pert megelőző eljárás során a felperes részére 484.782 forint kártérítést állapított meg és számított be a biztosító által kifizetett 600.000 forintba, de jogosult még 115.218 forint beszámítására, ezért a megállapított 1.929.718 forint kártérítést csökkentette a még beszámítható összeggel, így az alperest 1.814.500 forint megfizetésére kötelezte. Járadékként pedig 2008. április 1-jétől kezdődően a mezőgazdasági kisegítő igénybevételeivel felmerülő költségekre havi 3.000 forintot, míg uszodaköltségként havi 5.850 forintot, összesen havi 8.850 forint járadékot ítélt meg. Indokolásában kifejtette, hogy a felperes a szakértő véleménye szerint az állapotrosszabbodás veszélye nélkül a közepesnél nehezebb fizikai, erdei és mezőgazdasági munkák elvégzésére alkalmatlanná vált. A balesete előtt a család tulajdonában levő mezőgazdasági ingatlanok művelésében résztvett, a balesete után pedig csak korlátozottan alkalmas ilyen munkák végzésére, tehát ebben a részben kisegítőre szorul. Az uszoda igénybevétele az állapotának egyensúlyban tartásához szükséges, és igazolta is az uszoda használatát, valamint annak a költségeit. A gyógyúszást a társadalombiztosítás támogatja ugyan, de ez nem automatikus, hanem engedélytől függő és csak korlátozott mértékben, évente egy alkalommal engedélyezhető. A felperesnek azonban rendszeresen szüksége van az úszásra, ezért az e címen előterjesztett kárigénye alapos. Nem vagyoni kártérítésre pedig azért tarthat igényt, mert a balesete miatt a munkaképessége csökkent, fiatal korában érte az a sérülés, amely minden sporttevékenységben és szabadidős tevékenységben közepes fokban korlátozó tényezőként jelentkezik, és élete végéig fennmarad. Izületkímélő életmódra kényszerül és a műtéti hegek esztétikai károsodásként jelentkeznek. A maradványállapota kialakulásához értékelhető módon nem járult hozzá a felperes, a sérülése jellege gyógytornával nem állítható helyre, és a testsúlya sem befolyásolja érdemben az állapotát. A testsúlyának növekedése éppen az egészségi

állapota miatt következett be, mert a korábbi sportos életmódját nem tudja folytatni.

A jogerős ítélet ellen az alperes felülvizsgálati kérelmet, a felperes pedig csatlakozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek a felperes jövedelemveszteségét érintő rendelkezése kivételével kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését a mezőgazdasági kisegítő költségeire, valamint az uszodaköltségre előterjesztett járadékigény és a nem vagyoni kártérítésnek helyt adó részében. Álláspontja szerint mezőgazdasági kisegítő igénybevételével a felperesnek többletköltsége nem merült fel, mert a kertművelésben a barátok és a családtagok segítettek, ha pedig esetlegesen napszámosokat kellett igénybe venni, azoknak a költségeit a felperes szülei fizették. Ennek a saját nevében történő érvényesítésére a felperes nem jogosult. A jogerős ítéletet e körben azért is sérelmezte, mert az indokolásában erre nem tért ki. Az uszoda igénybevételével felmerült kártérítés körében arra hivatkozott az alperes, hogy a felperes ennek a kárának az összecszerűségét nem bizonyította. Rámutatott arra, hogy a gyógyászati célra igénybe veendő úszás esetében TB támogatás igényelhető, de a felperes nem igazolta, hogy ezt igényelte, vagy a kérelmét elutasították volna, így a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. A nem vagyoni kártérítés körében pedig arra hivatkozott, hogy a felperes e címen többletigényt nem érvényesíthet, mert 2003-ban a bokájából való fémkivételt követően kiadott zárójelentés szerint a bokája meggyógyult. Ezt követően az állapota romlott ugyan, de a 2004. november 26-ai zárójelentés szerint az állapota rosszabbodott, viszont a kezelés hatására javult. Rendszeres gyógytornát javasoltak, de a felperes maga adta elő, hogy 2004 novembere óta nem volt gyógytornakezelésen. Az állapotromlása tehát nem róható az alperes terhére, mert a gyógytornát nem vette igénybe, és a túlsúlya is hozzájárulhatott az állapotrosszabbodásához. Álláspontja szerint ezért a Hkt. 122. §-ának (2) és (3) bekezdése szerint mentesül az állapotrosszabbodásból eredő kár megtérítése alól, mert azt a felperes a vétkes, és részéről elháríthatatlan magatartása okozta. A nem vagyoni kártérítés összegét is túlzottnak tartotta.

A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a többletfűtés iránti igényének elutasítását sérelmezve, e részében kérte a jogerős ítélet megváltoztatását. A Legfelsőbb Bíróság azonban a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmét a Pfv.III.21.873/2009/4. számú végzésével hivatalból elutasította. A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részének a hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján csak a felülvizsgálattal támadott részében, és a Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján abban a körben vizsgálta, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes kártérítő felelőssége a káresemény idején hatályban volt Hkt. 122. §-ának (1) bekezdése alapján nem volt vitás, a felülvizsgálat a vagyoni és a nem vagyoni kártérítés összegére korlátozódott.

A vagyoni károk közül az alperes a mezőgazdasági kisegítő, valamint az uszoda igénybevételével felmerült költségekre megítélt járadék elutasítását kérte, a felülvizsgálati kérelem indokaival azonban a Legfelsőbb Bíróság nem ért egyet.

A felperes a szüleivel és a nagyszüleivel együtt él abban a családban, amelynek a tulajdonában levő mezőgazdasági ingatlanokat a családtagok együttesen művelik, és a munkájuk eredményét közösen élvezik. Nem kétséges, hogy a felperes a balesete előtt a családi ingatlanok művelésében aktívan résztvett, a balesete után azonban erre csak korlátozottan képes. Emiatt kisegítőre szorul, amelynek az igénybevétele költséggel jár. A felperes munkájának eredménye a családi vagyont - köztük a felperes vagyonát is - gyarapította, s mert ez a baleset miatt kiesett, a kisegítő igénybevételével felmerült költségek összegét a Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése alapján a (3) bekezdés szerint járadék formájában, a saját káraként érvényesíthette a károkozóval szemben. Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperest e címen kötelezte az egyébként összegszerűségében nem is vitatott járadék megfizetésére. Döntésével a másodfokú bíróság is egyetértett, mert az elsőfokú bíróság ítéletének e részét helybenhagyta, de az indokolásában erre külön nem tért ki. Alappal sérelmezte az alperes a felülvizsgálati kérelmében az indokolás elmaradását, de a Pp. 221. §-ának (1) bekezdésében foglaltak megsértése az ügy érdemi elbírálására nem hatott ki [Pp. 275. § (3) bekezdés].

Alaptalanul sérelmezte az alperes az uszoda igénybevételével felmerült költségekre megítélt járadékot is. A szakértői véleményből egyértelműen megállapítható, hogy a felperes számára az úszás orvosilag javallott, az igénybevétele pedig költséggel jár. Ennek megtérítésére a károkozó alperes köteles. A felperesnek ez a kárigénye független a gyógyúszásra egyébként korlátozottan igénybe vehető, és a társadalombiztosítás által támogatott egészségügyi ellátástól, amelyre a felperes jogosult lehet. Ez azonban nem mentesíti az alperest a baleset miatt alappal igényelt uszoda költségének a megfizetése alól. A bíróság jogerős ítéletében jogszabálysértés nélkül kötelezte az alperest e címen járadék megfizetésére. A megítélt összeg pedig a bizonyítékok Pp. 206. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A felperes nem vagyoni kárigényének alapja a baleset folytán a testi épségében, egészségében bekövetkezett károsodás miatti személyiségi jogsérelem. A súlyos, és maradandó sérülés a felperes munkaképességét is hátrányosan érintette, és bár a munkaképesség-csökkenés százalékos mértékének önmagában nincs döntő jelentősége, de az egészségkárosodásnak és az abból adódó hátrányoknak igen, amelyet a jogerős ítélet teljes körűen és helyesen értékelte.

Téves a felülvizsgálati kérelemnek a felperes gyógyulásáról, majd az állapotrosszabbodásában való közrehatásáról való fejtegetése. A felperes bokatörése a fémrögzítés kivételét követően orvosilag meggyógyult, mert a törés megszűnt. A felperes gyógyulása azonban nem következett be, hiszen a sérülés maradandó károsodással járt. A gyógytorna hiánya a felperes állapotán nem rontott, a testsúlya pedig - ha az a baleset után növekedett - lehet a baleset miatti mozgásszegény életmód következménye is. Kármegosztásnak, vagyis a kár egy részének felróható magatartása miatt a károsultra való hárításának azonban nincs alapja.

Az egészségkárosodás miatt bekövetkezett hátrány ellensúlyozására a jogerős ítéletben megítélt nem vagyoni kártérítés összege nem túlzott, a felperes által elszenvedett hátránnyal arányban áll.

A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperest a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2010. március 10.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Besenyeiné dr. Varga Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírószági tisztviselő

HM